

Hocam Prof. Dr. Berin U. Yurdadoğ'un Ardından

After My Professor Berin U. Yurdadoğ

Bülent Yılmaz*

Öz

Türkiye'deki kütüphanecilik alanının simge isimlerinden olan Prof. Dr. Berin U. Yurdadoğ "Hocaların Hocası" nitelemesini hak eden bir hocamızdı. Yeri doldurulamaz, sevgi dolu, nezaketli, iyi bir insandı o. Bu yazıda onun bizde kalan anılarını ve izlerini paylaşmaya çalışacağız.

Anahtar Sözcükler: Prof. Dr. Berin U. Yurdadoğ; Türk kütüphaneciliğine kanat gerenler; bilgi ve belge yönetimi eğitimi.

Abstract

Icon with the names of librarianship in Turkey Prof. Dr. Berin U. Yurdadoğ was a professor who deserved to be described as "Head Lecturer". She was an irreplaceable, loving, kind, good person. In this article, we will try to share her memories and traces that remain with us.

Keywords: Prof. Dr. Berin U. Yurdadoğ; Pioneers of Turkish librarianship; information management education.

Hep söylenir: "Her ölüm bir kayıptır". Ancak bazı ölümler gerçekten kayıptır. Hem de büyük kayıp.

Prof. Dr. Berin U. Yurdadoğ'un vefat haberini duyunca, elbette çok iyi bir insanı, çok değerli bir hocamızı yitirdiğimiz için çok üzümüştüm. Ancak düşündüğüm ve içimi sızlatan ilk şey bu kaybetme meselesinin niteliği olmuştu. O kadar bilgi, o kadar birikim, o kadar söz, o kadar bilinç, başkasının bilemeyeceği, düşünemeyeceği onlarca, yüzlerce şey Berin Hocamla birlikte ve bir daha geri gelmemek üzere kaybolmuş, yok olup gitmişti. Bunu düşününvermişim elimde olmadan.

Sanırım, Türkiye kütüphanecilik tarihinde ilk kütüphanecilik bölümünün ilk asistanıydı. Bu alanın akademili ilk bilim kadını idi yani. Kütüphanecilikte ülkemizdeki bir kuşağın temsilcilerinden, simgelerinden birisiydi. "Hocaların Hocası" deyiminin gerçek anlamda en çok yakıştığı isimlerden birisiydi.

Berin Hoca'nın Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'nde ders vermeye başlamadan önce de hep adını duyar, katıldığımız toplantılarda söylediklerini dikkatle dinler, bilincime katmaya çalışırdım. Her söylediği derin ve yeniydi bizim için. *Sibernetik* kavramını ilk kez onun anlatımıyla içselleştirmiştiğim örneğin. Ya da *simbiyotik yaşam, kuvantum*

* Prof. Dr., Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetim Bölümü. E-posta: byilmaz963@gmail.com
Prof. Dr. Hacettepe University Department of Information Management, Turkey.

kavramlarını. Kütüphanecilik alanını başka alanların yeni kavramları ile zenginleştiriyordu. Her konuşması ufuk açıcı olur, bizi sorulara sürüklerdi.

Anlattığı şeyler kadar konuşma ve iletişim dili de çok etkileyici idi hep. Beden dilini katardı konuşmalarına. Gözlerini, yüz mimiklerini, sesini çok iyi kullanması konuşmasını dinleyenleri gerçekten etkilerdi. Sinirlendiğini, sesini kızgınlıkla yükselttiğini hiç görmedim.

Kendine özgü bir estetiği, nezaketi ve insani duyarlılığı vardı Berin Hoca'nın. Son dönemlerde kullandığı bastonu dahi bir sanat eseri gibiydi örneğin. Evet, son derece nezaketliydi ancak o ölçüde de kırılırdı. Çabuk kırılırdı, alınırdı sanırım.

Berin Hocayı karakterize eden bir söz de “Yavrum!” idi. Herkese “Yavrum!” diye seslenirdi. İtendi bu sesleniş. Onun “Yavrum”u analık, hocalık, ustalık duygusu hissettirirdi bize.

Bölüm başkanı olduğumda kutlamak için odama gelmişti. Elinde küçük bir cam dünya küresi vardı. “Neden böyle bir hediye?” diye sormuştum. Bekliyor gibiydi bu soruyu. Mutlu oldu sorduğum için. “Bak Yavrum, dünya işte bu kadarcık küçüktür aslında, avucumuzun içine alacak kadar küçük. Çok büyük anlamlar yüklememek gerek. Alçakgönüllü ve adaletli olmak gerek.” demişti. Tam “anladım” dercesine başımı sallayınca, “ancak” dedi, “Dünya bir o kadar da büyüktür ve bilim onu anlamaya çalışma çabasıdır.” deyiverdi. Yani, dünyanın hem çok küçük hem de çok büyük olabileceğini yine sibernetik bir yaklaşımla anlatmıştı. O küre hala masamda durur ve sanki bir etik ilke gibi görünür gözüme, parmak sallar, “aman, dikkat!” der.

Berin Hocamla ilgili bir “keşke”mi yazmadan edemeyeceğim ama. Yaşarken kendisine de söylemişim. “Keşke, daha çok yazsaydı.” O kadar bilgiyi, birikimi, hazineyi kendisiyle beraber aldı götürdü. Elbette çok şey bıraktı ama yine de çok yazmasını isterdim hep. Böyle insanlar çok yazmalıdır.

“Yavrum” sözü kadar onu bana anımsatan bir diğer özgün anısı da “Nasılsınız Hocam?” sorusuna verdiği yanittir. Bir takım sıkıntılarını anlatsa da “İyi olmaya kararlıyım yavrum!” derdi hep.

Kızım onu, hâlâ “Atatürk’ü gören Hoca” diye bilir ve anar. Bir sohbetimizde ayrıntısı ile anlatmıştı çocukluğunda Atatürk’ün o masmavi gözleri ve bakışı ile nasıl kalakaldığını. İnanmış, bilinçli bir Atatürkçüydü Berin Hoca. Bir dönem il il dolaşarak konferanslar verdi Atatürk hakkında. Ona ilişkin sevgisi de bilinci kadar derin ve etkileyiciydi.

İyi insandı, iyi Hocaydı, “eski hocalardandı”, sevgili, saygılı, nezaketli, derindi.

Işıklar içinde uyu Sevgili Hocam. Umarım verdiğiniz emekler çiçeklenir, tohuma döner, bahçemizi süsler.

Sevgi ve özlemlerle.